

V Bruseli 4. júna 2026
(OR. en)

9700/26

MAR 80
TRANS 345
IND 367
POLMAR 47

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Rada
Č. predch. dok.:	9381/26
Predmet:	Návrh záverov Rady o stratégii EÚ pre námorný priemysel – schválenie

---

I. ÚVOD

1. Komisia 4. marca 2026 predložila *oznámenie o stratégii EÚ pre námorný priemysel*¹, v ktorom stanovila víziu a opatrenia na ochranu a podporu odvetvia námornej výroby a lodnej dopravy, posilnenie ich inovačných kapacít a ochranu ich konkurencieschopnosti.
2. Európske odvetvie námornej výroby je svetovým lídrom v oblasti komplexnej, špičkovej stavby lodí a vyspelých technológií. Je motorom inovácií v oblasti udržateľnej vodnej dopravy a modrého hospodárstva a základom regionálneho priemyselného rastu.
3. Európske odvetvie lodnej dopravy je popredným poskytovateľom námorných služieb na celom svete, zabezpečuje dodávky základného tovaru, umožňuje obchod a prispieva k energetickej nezávislosti EÚ. Spolu s ostatnými segmentmi vodnej dopravy určuje aj dopyt po výrobkoch a službách námornej výroby a formuje technologické rozhodnutia.

---

¹ 6987/26.

II. PRÁCA V PRÍPRAVNÝCH ORGÁNOCH RADY

4. Predsedníctvo vypracovalo prvý návrh záverov Rady o oznámení Komisie a rozoslalo ho delegáciám 24. marca 2026. Pracovná skupina pre námornú dopravu rokovala o znení návrhu záverov a pracovala na ňom na zasadnutiach 27. marca, 17. a 24. apríla, 8., 13. a 22. mája 2026, po ktorých bol spis 27. mája a 3. júna predložený Coreperu.
5. Z diskusií vyplynulo, že členské štáty uznávajú veľký potenciál odvetvia námornej výroby a lodnej dopravy ako strategických sektorov pre autonómiu, odolnosť, obranu, hospodársku bezpečnosť, prosperitu, dekarbonizáciu a udržateľné využívanie zdrojov Európy. Z diskusií zároveň vyplynulo, že je potrebné náležite zohľadniť vnútroštátne, regionálne a miestne špecifiká a rôzne priority členských štátov.
6. Predsedníctvo sa počas celých rokovaní usilovalo o dosiahnutie vyváženého znenia, v ktorom sa zohľadnia všetky názory, priority a obavy vyjadrené členskými štátmi.
7. Výbor stálych predstaviteľov na zasadnutí 3. júna 2026 potvrdil svoju dohodu o návrhu záverov Rady uvedenom v prílohe k tejto poznámke a rozhodol sa predložiť ho na schválenie na zasadnutí Rady TTE 8. júna 2026.

III. ZÁVER

8. Rada sa vyzýva, aby schválila návrh záverov o stratégii EÚ pre námorný priemysel uvedený v prílohe.

Návrh záverov Rady o stratégii EÚ pre námorný priemysel,

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

SO ZRETEĽOM NA

- oznámenie Komisie o Stratégii EÚ pre prístavy²,
- oznámenie Komisie o stratégii EÚ pre námorný priemysel³,
- závery Rady „Odvetvie vodnej dopravy v EÚ – výhľad do budúcnosti: smerom k uhlíkovo neutrálnemu, automatizovanému a konkurencieschopnému odvetviu vodnej dopravy EÚ s nulovou nehodovosťou“⁴,
- závery Rady o Stratégii EÚ pre prístavy⁵,
- závery Rady o prioritách politiky EÚ v oblasti námornej dopravy do roku 2020: konkurencieschopnosť, dekarbonizácia a digitalizácia na zabezpečenie globálnej prepojenosti, efektívneho vnútorného trhu a námorného sektora svetovej úrovne⁶,
- závery Rady o konkurencieschopnom európskom priemysle ako hybnej sile našej zelenej, digitálnej a odolnej budúcnosti⁷
- závery Rady o Európskom oceánskom pakte⁸,

PRIPOMÍNAJÚC, že Európa je kontinent neoddeliteľne spätý s vodou a že námorná výroba, lodná doprava, prístavy a súvisiace služby tvoria komplexný strategický ekosystém pre strategickú autonómiu Únie, jej vedúce postavenie v oblasti priemyslu a technológií, odolnosť, obranné spôsobilosti, hospodársku bezpečnosť, prosperitu, dekarbonizáciu a udržateľné využívanie morských zdrojov, čo zahŕňa aj ich úlohu pri posilňovaní odolnosti dodávateľského reťazca a energetickej bezpečnosti;

---

² ST 6926/26.

³ ST 6987/26.

⁴ ST 8648/20.

⁵ ST 9714/26.

⁶ ST 9976/17.

⁷ ST 10127/24.

⁸ ST 15807/25.

UZNÁVAJÚC dôležitosť silného, inovatívneho, konkurencieschopného a udržateľného európskeho námorného ekosystému, ako aj výzvy súvisiace s globálnou hospodárskou súťažou, dekarbonizáciou, digitalizáciou, bezpečnosťou a nedostatkom pracovnej sily;

PRIPOMÍNAJÚC vyhlásenie z Nikózie o zlepšení vzdelávania a odbornej prípravy námorníkov a podpore rovnakej účasti žien v odvetví lodnej dopravy, ktoré vydali ministri Európskej únie zodpovední za námorné záležitosti;

ZDÔRAŽŇUJÚC potrebu koordinovaných opatrení v celej Únii zo strany členských štátov a zainteresovaných strán;

1. VÍTA oznámenie Komisie o stratégii EÚ pre námorný priemysel a UZNÁVA ho ako komplexný rámec na posilnenie ekosystému námornej a vnútrozemskej plavby EÚ; VÍTA a PODPORUJE jeho cieľ posilniť konkurencieschopnosť, udržateľnosť a odolnosť tohto ekosystému.

I. STAVBA, VYBAVENIE A OPRAVY

2. PODPORUJE posilnenie odvetvia námornej výroby EÚ v záujme priemyselnej suverenity, odolnosti a vedúceho postavenia v oblasti technológií pri súčasnom zachovaní otvoreného, spravodlivého a súťažného globálneho trhového prostredia.
3. VYJADRUJE OBAVY v súvislosti s narušeniami obchodu a nespravodlivým subvencovaním zo strany tretích krajín, ktoré má negatívny dosah na námorný priemysel EÚ, čo zahŕňa aj rozdielne náklady spojené s cenami energie, a VYZÝVA na preskúmanie možností posilnenia ochrany námornej priemyselnej základne EÚ pred nekalou hospodárskou súťažou, a to aj prostredníctvom existujúcich nástrojov na ochranu obchodu s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky a podporiť európsku konkurencieschopnosť v súlade s medzinárodnými dohodami, keďže nariadenie (EÚ) 2016/1035 o ochrane proti stanovovaniu podhodnotených cien plavidiel nemožno uplatňovať z dôvodu neratifikovania dohody OECD o stavbe lodí z roku 1994⁹.

---

⁹ Dohoda rešpektujúca bežné konkurenčné podmienky v priemyselnom odvetví stavby a opráv komerčných lodí (1994); [OECD Legal Instruments](#).

4. POZNAMENÁVA, že európski dodávatelia predstavujú značnú časť dodávateľov vybavenia a technológií v námornom hodnotovom reťazci; UZNÁVA, že zachovanie a posilnenie kritického množstva námorných výrobných kapacít v Európe, ktoré okrem iného zahŕňajú stavbu, projektovanie, opravu, prestavbu, údržbu, dodatočnú modernizáciu a recykláciu lodí, námorné vybavenie a oceánologické inžinierstvo, ako aj integrácia systémov a súvisiace subdodávateľské služby v celom námornom hodnotovom reťazci sú nevyhnutné pre prosperitu, suverenitu, strategickú autonómiu a vedúce technologické postavenie Únie, a ZDÔRAZŇUJE, že príslušné opatrenia by sa mali primerane vzťahovať aj na dodávateľov vybavenia a technológií s diverzifikovanými portfóliami nad rámec výlučne námorného využitia.
5. VYZÝVA na strategické využívanie verejného obstarávania a zadávania zákaziek s cieľom posilniť námornú výrobu EÚ a podporiť konkurencieschopnosť a odolnosť námorného hodnotového reťazca, čo vo vhodných prípadoch zahŕňa aj ciele využívanie necenových požiadaviek, ako je udržateľnosť, obehovosť a európsky obsah, pri súčasnom dodržiavaní pravidiel vnútorného trhu, medzinárodných záväzkov a vnútroštátnych priorít.
6. PODPORUJE vytvorenie aliancie EÚ pre hodnotové reťazce v oblasti námorného priemyslu a NABÁDA na jej rýchle zriadenie s cieľom podporiť priemyselnú spoluprácu a určiť strategické investičné priority, pričom sa zároveň zabezpečí silné zapojenie priemyslu a členských štátov, ako aj jasný mandát a riadiaci rámec. VYZÝVA na rozvoj národných a regionálnych námorných zoskupení, v ktorých sa spájajú lodenice, výrobcovia vybavenia, MSP, výskumné centrá, univerzity, projektantské kancelárie, finančné inštitúcie a verejné orgány. Takéto ekosystémy môžu urýchliť inovácie, zlepšiť priemyselnú spoluprácu, posilniť dodávateľské reťazce a uľahčiť prístup k financovaniu, najmä pre MSP.
7. PODPORUJE spustenie iniciatívy Lodenice budúcnosti, a to aj prostredníctvom programu Horizont Európa, a VYZÝVA na urýchlené zavádzanie digitálnych, čistých a obehových technológií vrátane technológií založených na umelej inteligencii a snímacích technológií, automatizácie, robotiky a inteligentných riešení údržby v lodeniach. Takisto VYZÝVA na prijatie špecifických opatrení pre malé a stredné lodenice, najmä v regiónoch, na ktoré sa vzťahuje politika súdržnosti, na ostrovoch a v okrajových oblastiach, s cieľom podporiť digitálnu transformáciu, automatizáciu, čisté technológie, kapacity dodatočnej modernizácie a účasť v hodnotových reťazcoch EÚ.

8. ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité zjednodušiť povoľovacie postupy – aj prostredníctvom príslušných iniciatív EÚ, ktoré rešpektujú zásadu subsidiarity – s cieľom uľahčiť investície do priemyselného rozvoja a dekarbonizácie.
9. VÍTA vytvorenie koordinovaného portfólia verejného a strategického dopytu – vo vhodných prípadoch aj na podporu dlhodobej udržateľnosti a konkurencieschopnosti európskych lodeníc, a to aj prostredníctvom synergii dvojakeho použitia a bez toho, aby sa tým vytváralo dodatočné administratívne zaťaženie.
10. UZNÁVA význam modulárnej výstavby, normalizácie a sériovej výroby pre zvýšenie efektívnosti, ako aj dôležitosť dôrazu na trhové segmenty s vysokou hodnotou, ako sú výletné lode, trajekty, vojenské plavidlá, plavidlá na podporu veternej energie na mori a konvertorové plošiny, plavidlá na kladenie káblov, výskumné plavidlá, bagrovacie plavidlá, rekreačné plavidlá, ľadoborce a arktické plavidlá, a potrebu posilniť výrobné kapacity EÚ v oblasti pokročilých plavidiel a plavidiel s nízkymi a nulovými emisiami, a VYZÝVA na prednostné investície do pokročilej stavby lodí, čistých pohonných systémov a inovačných zoskupení vo vodnej doprave s cieľom zabezpečiť globálnu konkurencieschopnosť. UZNÁVA tiež strategický význam trajektov, plavidiel ro-pax a plavidiel príbrežnej námornej dopravy pre európsku prepojenosť, územnú súdržnosť, pripravenosť na núdzové situácie a vojenskú mobilitu a vyzýva na posilnenie európskych výrobných kapacít v týchto segmentoch.
11. KONŠTATUJE, že 97 % svetovej flotily výletných lodí je postavených v Európe a že výletné plavby predstavujú 80 % hodnoty knihy objednávok pre európske lodenice, čo znamená, že výletné plavby sú zásadne dôležité pre zachovanie a posilnenie európskych komplexných kapacít v oblasti stavby lodí, ako aj námorného vybavenia v európskom námornom sektore vo všeobecnosti.
12. VYZÝVA na dosiahnutie ucelenejšieho medzinárodného rámca v oblasti recyklácie lodí vrátane väčšej súdržnosti medzi Hongkonským dohovorom a Bazilejským dohovorom, ako aj úplného súladu medzi medzinárodnými pravidlami a nariadením EÚ o recyklácii lodí¹⁰ a PODPORUJE úsilie o rozšírenie udržateľných recyklačných kapacít, a to aj v rámci EÚ, UZNÁVAJÚC úlohu recyklácie pri zabezpečovaní druhotných surovín a zachovaní technologického know-how v Európe.

---

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1257/2013 z 20. novembra 2013 o recyklácii lodí a o zmene nariadenia (ES) č. 1013/2006 a smernice 2009/16/ES.

13. VYZÝVA členské štáty, aby prioritizovali investície znižujúce strategické závislosti, a NABÁDA priemyselný sektor, aby posilnil digitalizáciu, modularitu a spoluprácu v hodnotovom reťazci.
14. UZNÁVA dôležitú úlohu MSP vrátane malých a stredných lodeníc, špecializovaných výrobcov námorného vybavenia, dodávateľov a subdodávateľov námorných technológií na špecializovaných trhoch, čo zahŕňa aj stavbu nových lodí a modernizáciu lodí na podporu dekarbonizácie a inovácie.
15. PRIPOMÍNA dôležitosť integrovaného námorného priestorového plánovania a primeraných prístavných kapacít na podporu údržby a servisu námorných plavidiel, okrem iného, a VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili náležité zohľadnenie potrieb námorného priemyslu a dopravy.

II. DOPRAVA A PREPOJENOSŤ

16. ZDÔRAZŇUJE strategickú úlohu vodnej dopravy pre prepojenosť a obchod EÚ, ako aj globálnu prepojenosť a obchod, pričom podčiarkuje jej kľúčový význam pre hospodársku bezpečnosť, strategickú autonómiu a integráciu vnútorného trhu EÚ, ako aj jej zásadný prínos k odolnosti dodávateľských reťazcov; OPÄTOVNE POTVRDZUJE dôležitosť zachovania stabilného a predvídateľného rámca štátnej pomoci pre námornú dopravu ako kľúčového prvku pri zabezpečovaní globálnej konkurencieschopnosti európskej lodnej dopravy a ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité zabezpečiť rovnaké podmienky na celosvetovej úrovni a zachovať globálnu konkurencieschopnosť európskej lodnej dopravy.
17. POUKAZUJE NA riziká narušenia hospodárskej súťaže vrátane odklonenia dopravy do prístavov v tretích krajinách a potrebu vhodných opatrení na zmiernenie takýchto rizík, zohľadňujúc pritom vystavenie námorného odvetvia medzinárodnej hospodárskej súťaži a jeho ústrednú úlohu v globálnych logistických reťazcoch.
18. ZDÔRAZŇUJE význam námornej prepojenosti pre ostrovy, ostrovné členské štáty, okrajové a najvzdialenejšie regióny a zámorské krajiny a územia – a to aj prostredníctvom záväzkov služieb vo verejnom záujme, ako aj pre územnú súdržnosť, bezpečnosť dodávok a cestovný ruch.

19. POZNAMENÁVA, že európski vlastníci lodí sú kľúčovými hnacími silami dopytu v celom námornom priemyselnom ekosystéme a že je dôležité zachovať konkurencieschopnú a atraktívnu európsku flotilu, a to aj pod vlajkami EÚ, s cieľom zaistiť hospodársku bezpečnosť, odolnosť dodávateľského reťazca a globálnu konkurencieschopnosť, a UZNÁVA kľúčovú úlohu veľkoobjemovej a trampovej dopravy, ktorá predstavuje 75 % lodnej dopravy EÚ, pri zabezpečovaní energetickej a potravinovej bezpečnosti členských štátov EÚ; ZDÔRAZŇUJE význam špecifických segmentov, ako sú vnútrozemské plavidlá, plavidlá ro-ro a ro-pax, najmä na podporu ostrovnej prepojenosti, strategických námorných spojení a služieb územnej súdržnosti pre dodávateľské reťazce, mobilitu a ako testovacie platformy pre alternatívne palivá a inovačné technológie, ako aj trajekty a plavidlá príbrežnej námornej dopravy pre európsku prepojenosť, územnú súdržnosť, pripravenosť na núdzové situácie a vojenskú mobilitu, UZNÁVA ich potenciál premeniť sa na vysokohodnotné segmenty – a to aj v kontexte dvojakého použitia – a VYZÝVA na posilnenie európskych výrobných kapacít v týchto segmentoch.
20. ZDÔRAZŇUJE, že v prípade prijatia globálnych opatrení v súlade s cieľmi stratégie IMO pre skleníkové plyny z roku 2023 budú potrebné primerané úpravy nariadenia FuelEU Maritime, nariadenia o monitorovaní, nahlasovaní a overovaní emisií z námornej dopravy a systému EU ETS pre námornú dopravu s cieľom účinne zabrániť dvojitým finančným platbám a administratívne mu zaťaženiu a zabezpečiť harmonizované vykonávanie a súlad s medzinárodnými predpismi pri súčasnom zabezpečení konkurencieschopnosti európskeho námorného odvetvia a plnení cieľov Únie dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050; a NABÁDA, aby sa vo vhodných prípadoch zjednodušili rámce monitorovania, nahlasovania a overovania v rámci systému EU ETS pre námornú dopravu a nariadenia FuelEU Maritime.
21. BERIE NA VEDOMIE význam zachovania klasifikačného systému uznaného EÚ ako základného kameňa zaistenia bezpečnosti v kontexte vysokokvalitnej lodnej dopravy, ako sa uvádza v stratégii pre námorný priemysel, a ZDÔRAZŇUJE, že dohody o vzájomnom uznávaní by sa mali naďalej obmedzovať na vybavenie, ktoré nie je rozhodujúce z hľadiska bezpečnosti, s cieľom zachovať najvyššiu úroveň bezpečnosti a dôvery.

22. VYZÝVA na zvýšené úsilie o zlepšenie prístupu európskych služieb lodnej dopravy na trh, a to aj prostredníctvom účinného využívania obchodných dohôd EÚ a primeranej podpory pre dvojstranné námorné dohody zlučiteľné s právom Únie.
23. UZNÁVA, že je potrebné posilniť spoluprácu na medzinárodnej úrovni v oblasti námorných problémových miest a globálnych partnerstiev.
24. PODPORUJE vytvorenie koridorov a centier ekologickej lodnej dopravy EÚ a koordinované zavádzanie udržateľných lodných palív vrátane inovačných riešení pre nízkoemisné technológie.
25. PODČIARKUJE potrebu predvídateľných transformačných rámcov pre zavádzanie alternatívnych palív a technológií s prihliadnutím na ich dostupnosť a rozvoj infraštruktúry, aby sa zabránilo úniku uhlíka a narušeniu prepojenosti; UZNÁVA, že náklady na transformáciu môžu mať vplyv na prepojenosť a ceny, najmä pre hospodárstva ostrovov, ostrovných členských štátov a regiónov obklopených ľadom a najvzdialenejších regiónov; VYZÝVA na ciele podporné opatrenia na zmiernenie neprimeraných dosahov.
26. ZDÔRAZŇUJE, že dekarbonizácia lodnej dopravy si vyžaduje aktívne zapojenie všetkých aktérov v celom hodnotovom reťazci vodnej dopravy vrátane výrobcov a dodávateľov palív, a PODČIARKUJE, že je dôležité zabezpečiť včasnú dostupnosť bezpečných a udržateľných alternatívnych palív v dostatočných množstvách a za konkurencieschopné ceny. KONŠTATUJE, že dostupnosť nových palív a infraštruktúra na ich tankovanie závisí od ich trhového rozšírenia.
27. PRIPOMÍNA, že je dôležité využívať príjmy zo systému obchodovania s emisnými kvótami (ETS) na účely súvisiace s klímou, a NABÁDA členské štáty, aby v súlade s vnútroštátnymi prioritami podporovali dekarbonizáciu námorného odvetvia v celom hodnotovom reťazci vrátane lodných spoločností, lodeníc, projektov modernizácie, výrobcov vybavení, poskytovateľov technológií, dodávateľov palív a prístavov, a NABÁDA členské štáty, aby využívali príjmy získané zo začlenenia lodnej dopravy do systému EU ETS na podporu energetickej transformácie tohto odvetvia vrátane obnovenia flotily, ekologickej modernizácie, služieb ostrovnej námornej dopravy, alternatívnych palív a prístavnej energetickej infraštruktúry.

28. ZDÔRAZŇUJE význam prísnych noriem námornej bezpečnosti, čo zahŕňa kvalitnú lodnú dopravu prostredníctvom účinného vykonávania a presadzovania právnych predpisov, a PODPORUJE ďalšiu prácu na bezpečnostných rámcoch s ohľadom na nové palivá a technológie.
29. VYZÝVA na zjednodušenie a digitalizáciu administratívnych postupov vrátane digitálnych osvedčení a úplného vykonávania európskeho prostredia jednotnej námornej platformy (EMSWe) a prepojenosti budúceho Colného dátového centra; VYZÝVA Komisiu, aby realizovala zostávajúce vykonávacie opatrenia a zabránila dodatočnému administratívemu zaťaženiu námorného odvetvia; NABÁDA Komisiu, aby v konzultácii s námorným a prístavným priemyslom spolupracovala s členskými štátmi na zjednodušení a zefektívnení vnútroštátnych a únijských požiadaviek v oblasti nahlasovania.
30. NABÁDA členské štáty, aby dokončili vykonávanie prostredia EMSWe a zefektívnili požiadavky v oblasti nahlasovania.

III. BEZPEČNOSŤ A OCHRANA

31. UZNÁVA narastajúce hrozby v oblasti námornej bezpečnosti a významné riziko, ktoré predstavuje tieňová flotila¹¹ pre námornú bezpečnosť a ochranu námornej dopravy, kritickú námornú infraštruktúru a morské prostredie; ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné, aby EÚ posilnila svoju odolnosť, pripravenosť a obranné spôsobilosti, a to aj proti hybridným hrozbám v námornej oblasti a zvýšením situačného povedomia; PODČIARKUJE, že je dôležité chrániť kritickú námornú infraštruktúru a posilniť odolnosť dodávateľských reťazcov, najmä vzhľadom na vyvíjajúce sa geopolitické výzvy. VYZÝVA na posilnenie civilno-vojenskej spolupráce a medzinárodných partnerstiev s cieľom zaistiť ochranu námornej dopravy.
32. Vo vhodných prípadoch PODPORUJE posilnenie námorných priemyselných a technologických kapacít, a to aj prostredníctvom relevantných iniciatív EÚ.

---

¹¹ V zmysle vymedzenia v rezolúcii IMO A.1192(33).

33. ZDÔRAZŇUJE význam posilnenia informovanosti o námornej situácii prostredníctvom integrácie pokročilých technológií a systémov vrátane vybavenia, softvéru, operačných postupov a zručností potrebných na zvýšenie celkovej odolnosti prostredníctvom prístupu multidoménového dohľadu, ktorý zahŕňa podmorské, povrchové, vzdušné a vesmírne prvky; PODPORUJE lepšiu výmenu údajov a interoperabilné systémy medzi civilnými a vojenskými aktérmi s cieľom vytvoriť spoločný námorný obraz.
34. ZDÔRAZŇUJE význam podmorských technológií a infraštruktúry, ako aj rozvoja námorných spôsobilostí s dvojakým použitím s cieľom posilniť schopnosť EÚ reagovať na hybridné, kybernetické a geopolitické hrozby v námornej oblasti.
35. ODPORÚČA koordinovaný prístup EÚ k rozvoju infraštruktúry slúžiacej civilným aj vojenským potrebám vo všetkých európskych morských oblastiach a regiónoch, najmä tých, ktoré sú strategicky citlivé, UZNÁVA význam plavidiel s dvojakým použitím vrátane trajektov, ktoré sú osobitne dôležité pre odolnosť ostrovov, pripravenosť na núdzové situácie, civilnú ochranu a strategicky dôležité námorné trasy, a VÍTA posilnené kapacity monitorovania a dohľadu.
36. UZNÁVA kľúčovú úlohu príbrežnej námornej dopravy v kontexte posilňovania odolnosti európskeho dopravného systému a zlepšovania regionálnej prepojenosti a NABÁDA na ďalšie opatrenia na podporu jej rozvoja, a to aj znížením administratívneho zaťaženia.
37. NABÁDA členské štáty, aby v plnej miere využívali iniciatívy EÚ na posilnenie námornej bezpečnosti a svojich obranných spôsobilostí; VYZÝVA Komisiu, aby vyčlenila zdroje na vytvorenie podporného mechanizmu na výstavbu trajektov s dvojakým použitím.
38. VYJADRUJE ZNEPOKOJENIE nad veľkým množstvom nebezpečnej munície v európskych a medzinárodných pobrežných vodách a oceánoch, ktorá bola v minulosti vyhodенá v súvislosti s vojnami a vojenskými konfliktmi. NABÁDA na spoluprácu medzi členskými štátmi, medzinárodnými organizáciami a priemyselnými odvetviami s cieľom zvýšiť informovanosť v záujme spoločnej podpory technických riešení a ich využitia, čo umožní identifikovať, monitorovať a, ak je to možné, vyloviť a zneškodniť vyhodенú muníciu spôsobom šetrným k životnému prostrediu.

IV. PRÍSTUP K INOVÁCIÁM

39. ZDÔRAZŇUJE význam inovácií pre zachovanie vedúceho postavenia EÚ v oblasti námorných technológií a podporu súbežnej zelenej a digitálnej transformácie, ako aj význam podpory investícií, inovácií a technologického rozvoja v odvetví vodnej dopravy ako kľúčových hnacích síl konkurencieschopnosti a udržateľnosti.
40. PODPORUJE rozvoj globálnych regulačných rámcov pre vznikajúce technológie vrátane elektrifikácie, zachytávania uhlíka, veterného pohonu, vodíka a iných alternatívnych pohonných technológií, ako sú jadrové technológie, v súvislosti s ktorým sa zabezpečí technologicky neutrálny prístup, ktorý umožňuje inovačný pokrok v súlade s potrebami trhu a bezpečnostnými požiadavkami.
41. PODPORUJE inovácie v oblasti bezpečných autonómnych a diaľkovo ovládaných plavidiel a podmorskej robotiky a lepší prístup k testovacím platformám a regulačným sandboxom.
42. UZNÁVA potrebu silnej podpory výskumu a inovácií, ktorá bude vychádzať z existujúcich verejno-súkromných partnerstiev a programov, čo zahŕňa kontinuitu Partnerstva pre vodnú dopravu s nulovými emisiami a súvisiacich sietí, pričom sa zabezpečí, aby sa financovanie inovácií účinne premietlo do priemyselného rozširovania a zavádzania a aby podporovalo výrobné kapacity aj v iných odvetviach modrého hospodárstva vrátane rybárstva a vznikajúcich technológií energie z oceánov v oblastiach, ako je energetická efektívnosť, digitalizácia a bezpečnosť, a ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité riešiť netechnické prekážky, ako sú regulačné obmedzenia, prevádzkové požiadavky a cezhraničné nejednotnosti, ktoré sú prekážkami zavádzania vo veľkom rozsahu.
43. VÍTA iniciatívy na zmapovanie a rozšírenie prístupu MSP a inovátorov k výskumným infraštruktúram. ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité chrániť technologické aktíva a know-how EÚ.
44. PODPORUJE vytvorenie testovacích platforiem, pilotných projektov a demonštračných platforiem EÚ pre trajekty, hybridné plavidlá, elektrické plavidlá, inteligentné lodenice a digitálne námorné riešenia s aktívnou účasťou ostrovných členských štátov.

V. PRÍSTUP K FINANCOVANIU A INVESTÍCIÁM

45. UZNÁVA významné investičné potreby v oblasti dekarbonizácie, digitalizácie a priemyselnej transformácie vrátane potreby zabezpečiť transparentnosť, predvídateľnosť a právnu istotu pre hospodárske subjekty a ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné, aby finančné nástroje EÚ podporovali investície potrebné na dekarbonizáciu a digitalizáciu odvetvia námornej dopravy, čo zahŕňa výrobu a distribúciu udržateľných lodných palív a rozvoj vznikajúcich technológií výroby energie z obnoviteľných zdrojov na mori, a znižovali riziko týchto investícií.
46. VYZÝVA na ďalšie zlepšenie Inovačného fondu s cieľom zlepšiť prístup pre všetky segmenty lodnej dopravy, najmä pre MSP, ako aj na cielenejší prístup, v ktorom sa zohľadnia špecifické charakteristiky rôznych segmentov lodnej dopravy vrátane odvetvia veľkoobjemovej a trampovej dopravy, ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné zvážiť finančné nástroje a podporné opatrenia na zabezpečenie účinného prístupu k financovaniu pre MSP v odvetví vodnej dopravy, čo zahŕňa aj trajekty a príbrežnú námornú dopravu, ktoré slúžia na zabezpečenie ostrovnej prepojenosti, a VYZÝVA na väčšiu jasnosť a prístupnosť, pokiaľ ide o rôzne nástroje a mechanizmy financovania EÚ, ktoré sú k dispozícii pre námorné odvetvie, s cieľom zabezpečiť ich účinné využívanie členskými štátmi a priemyselnými zainteresovanými stranami. Osobitná pozornosť by sa mala venovať aj financovaniu stavby nových lodí, obnove flotily, modernizácii a prestavbe lodí, investíciám do dekarbonizácie v súvislosti s opravami a modernizácií vybavenia v celom hodnotovom reťazci námorného priemyslu, a to spôsobom relevantným tak pre príbrežnú, ako aj oceánsku námornú dopravu.
47. ZDÔRAZŇUJE, že dekarbonizácia námorného odvetvia si bude počas dlhšieho prechodného obdobia vyžadovať značné investície, a to aj do modernizácie európskych flotíl, modernizácie infraštruktúry a zlepšenia prístupnosti a cenovej dostupnosti udržateľných lodných palív, a PODČIARKUJE, že je dôležité umožniť modernizáciu a priemyselnú transformáciu európskych lodeníc a námorných priemyselných odvetví, ktoré realizujú projekty stavby nových lodí a modernizácie a prestavby lodí.
48. VÍTA iniciatívy EÚ v oblasti financovania vrátane výziev v rámci Nástroja na prepájanie Európy, podpory z Inovačného fondu a mobilizácie Programu InvestEU.

49. **PODPORUJE** mobilizáciu verejných a súkromných financií, a to aj prostredníctvom poradenských a projektových platforiem, pričom uznáva, že je dôležité zabezpečiť, aby regulačné rámce a podporné opatrenia boli realistické, vhodné na svoj účel a zosúladené s trhovými kapacitami bez toho, aby sa znížili regulačné záruky, **ZDÔRAZŇUJE** potrebu stabilných a transparentných podporných mechanizmov, ktoré umožnia dlhodobé priemyselné plánovanie, a **NABÁDA** členské štáty, EÚ a súkromný sektor, aby vytvorili európsku alternatívu k modelu lízingu používanému v tretích krajinách.
50. **NABÁDA** členské štáty, aby v súlade s vnútroštátnymi prioritami zvažili podporu dekarbonizácie námornej dopravy a priemyselných investícií, a to aj identifikáciou potenciálnych kandidátov na dôležité projekty spoločného európskeho záujmu.
51. **UZNÁVA** potrebu stabilného a dlhodobého financovania, najmä pre MSP, a ucelenejších nástrojov financovania; **NALIEHAVO VYZÝVA** na zjednodušenie kľúčových programov financovania EÚ vrátane Nástroja na prepájanie Európy, programu Horizont Európa, Programu InvestEU a Inovačného fondu a na odstránenie regulačných prekážok; **ZDÔRAZŇUJE** význam budúceho Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť ako hnacej sily dekarbonizácie, zavádzania nových technológií a vedúceho postavenia priemyslu EÚ. **NABÁDA** na preskúmanie možností podpory európskych námorných technológií; a **POUKAZUJE** na potrebu dostupného financovania prispôbeného hospodárstvám malých členských štátov, ostrovov, ostrovných členských štátov, okrajových a najvzdialenejších regiónov, ako aj hospodárstvám zámorských krajín a území.
52. **ZDÔRAZŇUJE** význam primeraných európskych nástrojov financovania a systémov kombinovaného financovania pre modernizáciu lodeníc, ekologickú modernizáciu, obnovu flotily pre strategické segmenty, ako sú trajekty, námorné klastre, malých a stredných dodávateľov námornej dopravy, plavidlá s nulovými a nízkymi emisiami a digitálnu transformáciu námorných odvetví.
53. **PODPORUJE** preskúmanie osobitného európskeho mechanizmu na obnovu flotily osobných a ro-pax plavidiel obsluhujúcich ostrovy a odľahlé regióny, ktorý by spájal ciele politik súdržnosti, dopravy, klímy a priemyslu.

VI. PRÍSTUP K ZRUČNOSTIAM A KVALITNÝM PRACOVNÝM MIESTAM

54. UZNÁVA, že odvetvie námornej dopravy EÚ zápasí s nedostatkom kvalifikovaných odborníkov, starnúcou pracovnou silou a náročnými pracovnými podmienkami, čo spoločne ovplyvňuje jeho dlhodobú odolnosť a konkurencieschopnosť.
55. POUKAZUJE na dôležitosť kvalifikovanej pracovnej sily vrátane námorníkov a pracovníkov lodeníc pre konkurencieschopnosť, inovácie a odolnosť a ZDÔRAZŇUJE potrebu prilákať a udržať kvalifikovanú pracovnú silu v námornom a prístavnom odvetví pri súčasnom rešpektovaní právomocí členských štátov v oblasti systémov vzdelávania, odbornej prípravy a podpory spolupráce a mobility.
56. ZDÔRAZŇUJE dôležitosť námorného vzdelávania a odbornej prípravy vrátane zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie s cieľom zabezpečiť dostupnosť kvalifikovaných námorných pracovných síl pripravených na budúcnosť; POUKAZUJE na potrebu rekvalifikácie a zvyšovania úrovne zručností existujúcej pracovnej sily v odvetví stavby a opravy lodí s cieľom rozvíjať nové špecializované zručnosti a uspokojiť moderné požiadavky vyplývajúce z prijatia a používania inovačných pohonných, digitálnych a automatizačných technológií; VYZÝVA na podporu kvalitných a uspokojujúcich pracovných miest, čo povedie k zatraktívneniu tohto odvetvia; UZNÁVA význam iniciatív na zvýšenie informovanosti a záujmu mladých ľudí o lodiarsky a námorný priemysel.
57. ZAVÄZUJE SA zachovať atraktívnosť námorného odvetvia EÚ prijatím a vykonávaním opatrení, ktorými sa zabezpečia spravodlivé pracovné podmienky pre všetkých námorníkov v plnom súlade s normami stanovenými v Dohovore o pracovných normách v námornej doprave (MLC, 2006) a v príslušných právnych predpisoch EÚ.
58. VYZÝVA na koordinovanú európsku iniciatívu v oblasti námorných zručností, rekvalifikácie a excelentnosti odborného vzdelávania a prípravy pre pracovníkov lodeníc, námorných inžinierov, elektrikárov, špecialistov na automatizáciu, technikov v oblasti alternatívnych palív a námorníkov.